

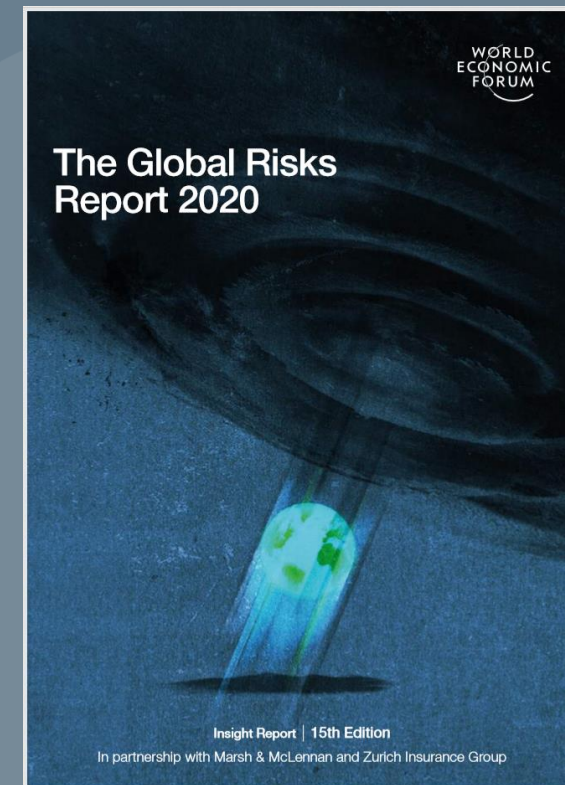
Suomen Luontopaneelin lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi

31.5.2022

Liisa Kulmala

Luonnon monimuotoisuus

- Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen syynä muutokset luontotyypeissä
- 01/2021 julkaistu maailman talousfoorumin riskiraportti (WEF 2020) on nostanut luontokadon sekä vaikutuksiltaan että todennäköisyydeltään viiden suurimman ihmiskuntaa uhkaavan riskin joukkoon
- Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen eli luontokadon pysäyttäminen on YK:n biodiversiteettisopimuksen, EU:n sekä Suomen biodiversiteettistrategioiden ja pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoite

Luontokato Suomessa

- Suomen luonnon monimuotoisuus hupenee edelleen.
- Uhanalaisia lajeja kaikista Suomessa arvioiduista lajeista on nyt 12%
 - Uhanalaisia metsälajeja on 833, joka >30 % kaikista lajeista
- Luontotyypeistä uhanalaisia lähes puolet
 - metsien luontotyypeistä 77 %
 - soiden luontotyypeistä 56 %
- Luonto tarvitsee tilaa elääkseen ja voidakseen hyvin
 - Suojelu on suurin tie uhanalaisten lajien auttamiseen ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen

Luontopaneeli tukee esitystä luonnonsuojelulaiksi

- Hyvin valmisteltu
- Turvaa Suomen luontoa ja estää luontokatoa
- Tärkeitä uudistuksia
 - Luontotyyppien ja lajien suojelun vahvistaminen
 - Ekologinen kompensatio
 - Seurannan vahvistaminen
 - Kansalaisyhteiskunta ja kasvatus
 - Ilmastonmuutoksen sopeutumisen huomiointi

Luontotyyppien suojelu

65 § Uhanalaisen luontotyyppin huomioon ottaminen

66 § Suojellut luontotyypit

67 § Tiukasti suojellun luontotyyppin heikentämiskielto

- Tiukasti suojellun luontotyyppin heikentämiskielto
- Uusien luontotyyppien lisääminen luetteloon
- Mahdollisuus säätää luontotyyppejä uhanalaiseksi
- Viranomaisten velvoittaminen ottamaan uhanalaiset luontotyypit huomioon päätöksenteossa.
- Tietojärjestelmät ja ajantasainen tieto on avainasemassa

Kriittisiä huomioita:

Ilmastonmuutoksen hillintä mukaan lakiin

1 § Lain tarkoitus

3) ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen

Ilmastonmuutoksen hillinnän edistäminen on poistettu.

Kasvattamalla suojelupinta-alaa varmistamme hiilivarastojen säilymisen tulevaisuuteen ja siksi luonnonsuojelualueiden merkitys hiilensidonnalle tulisi tunnistaa laissa.

Kestävästä käytöstä käytön kestävyyteen

1 § Lain tarkoitus

4) luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävän käytön tukeminen;

Yhteiskunnan kollektiivinen tieto, normit, arvot ja uskomukset vaikuttavat siihen, kuinka havainnot maailmasta muotoutuvat käsitteiksi ja käytännöiksi.

Pieni sanajärjestyksen muutos on selvästi luonnonsuojelulain tarkoitusta paremmin toteuttava - peruslauseen merkitys muuttuu käytön tukemisesta kestävyiden tukemiseksi.

Selvilläolovelvollisuuden palauttaminen

Selvilläolovelvollisuus poistunut (aiemmin 8 §)

Jokaisen on riittävällä tavalla oltava selvillä toimintansa vaikutuksista luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle sekä toimintatavoista, joilla haitallisia vaikutuksia voidaan välttää ja vähentää, siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Perustuslain 20 §: "Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille."

Malminetsintä rajattava luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle

Malminetsintä tulisi kieltää lähtökohtaisesti kaikilla luonnonsuojelualueilla – ei vain kansallispuistoissa ja luonnonpuistoissa

51 § Luvanvaraiset poikkeukset kansallispuistojen ja luonnonpuistojen rauhoitussäännöksistä

- Tämä syytä selkiyttää niin, että se on yksiselitteinen ja kieltää malminetsinnän kaivostoimintaa varten.

Metsähallitus voi antaa luvan geologiseen tutkimukseen, jos toiminta ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Geologiset tutkimukset on tällöin järjestettävä niin, ettei niillä aiheuteta alueen lajeille, luontotyypeille, vesitaloudelle tai maisemalle vähäistä suurempaa haittaa.

Luku 11. Ekologinen kompensatio

- Ekologisen kompensaaion velvoittavuuden poisto
 - vain poikkeuslupatilanteet
 - aiheuttaja maksaa –periaate
- Lieventämishierarkia
 - Heikentämisen vaihtoehdot

